

Kendelse

afsagt den 22. august 2023

Sag nr. 2023-80-0994

Foreningen Far

mod

DR

Foreningen Far har klaget til Pressenævnet over artiklen *"Millioner på vej til voldsramte kvinder"*, som blev bragt af DR den 31. januar 2023 på dr.dk, idet foreningen mener, at god presseskik er tilsidesat.

Foreningen Far har klaget over, at artiklen indeholder ukorrekte oplysninger.

1 Sagsfremstilling

Forud for offentliggørelsen

Digitaliserings- og Ligestillingsministeriet udsendte den 30. januar 2023 en pressemeddelelse. Af pressemeddelelsen fremgik blandt andet følgende:

"Vi vil gerne invitere jer, DR, med på besøg hos Danner i morgen kl. 9.45-10.45, hvor ligestillingsminister Marie Bjerre helt konkret vil fortælle, at hun vil afsætte et tocifret millionbeløb til ambulante tilbud for voldsramte kvinder, når hun senere på dagen tirsdag går til forhandlingerne SSA-reserveren. Ministerens øremærkning af pengene sker som en del af regeringens handlingsplan mod partnervold og partnerdrab.

Og det er et meget efterspurgt ønske fra bl.a. Danner og andre aktører, der arbejder med voldsramte kvinder.

For hjælpen skal i højere grad, end det er tilfældet i dag, nå ud til de voldsramte kvinder i deres hjem. Omkring 38.000 kvinder er årligt udsat for fysisk. Men det er kun en brøkdel af kvinderne, som henvender sig på krisecentrene fysisk – ca. 2000. Derfor er det vigtigt med en markant styrkelse af de ambulante tilbud, så man kan nå ud med hjælp til de resterende 36.000 kvinder og deres børn. Et eksempel på ambulante rådgivning er "Sig det til nogen", som yder voldsfaglig rådgivning. Danner, Randers, Ringsted, Holstebro og Kolding Krisecenter samt Kvindehjemmet står bag

tilbuddet. De vil bl.a. kunne søge midlerne i den pulje, som ministeren øremærker ambulante tilbud.

[...]"

Den påklagede artikel

DR bragte den 31. januar 2023 kl. 08:32 artiklen *"Millioner på vej til voldsramte kvinder"* på dr.dk. Af artiklen fremgik følgende:

"Flere kvinder, mænd og børn, der er udsat for vold i hjemmet, skal hjælpes til at komme væk fra volden.

Det mener ligestillings- og digitaliseringsminister Marie Bjerre (V)

- Det er på tide, at vi gør noget mere for at undgå partnervold og partnerdrab, siger Marie Bjerre.

Ifølge Digitaliserings- og Ligestillingsministeriet er omkring 38.000 kvinder årligt udsat for fysisk vold.

Der er tale om en midlertidig bevilling, men det er ærgerligt, mener Kirsten Hejnfelt, der er forstander på Ringsted Krisecenter. Hun glæder sig dog over pengene.

Ligestillingsminister Marie Bjerre (V) siger, at det er helt naturligt, at beløbet er en midlertidig bevilling, da det er et nyt initiativ, som man skal se virke først.

Det er endnu ikke vedtaget, at pengene bliver øremærket tilbud, der skal hjælpe voldsramte kvinder i eget hjem."

Efter offentliggørelsen

DR indsatte den 31. januar 2023 kl. 12:39 følgende rettelse i begyndelsen af artiklen fremhævet med kursiv:

"Pengene vil også gå til voldsramte mænd. Det fremgik ikke tidligere."

DR rettede endvidere artiklens overskrift fra *"Millioner på vej til voldsramte kvinder"* til *"Millioner på vej til voldsramte kvinder og mænd"*.

DR foretog også rettelser i artiklens brødtekst, hvor sætningen *"Det er endnu ikke vedtaget, at pengene bliver øremærket tilbud, der skal hjælpe voldsramte kvinder i eget hjem"* blev rettet til *"Det er endnu ikke vedtaget, at pengene bliver øremærket tilbud, der skal hjælpe voldsramte kvinder og mænd i eget hjem"*.

Foreningen Fars klage er modtaget i Pressenævnet den 10. marts 2023.

2 Parternes synspunkter

2.1 Foreningen Fars synspunkter

Retlig interesse

Foreningen Far har anført, at foreningen som interesseorganisation har retlig interesse i korrekte oplysninger om voldsramte mennesker i Danmark og ordentlige undersøgelser og journalistik på DR, samt i forhold til statslig tildeling af midler og korrekt lovgivning for mennesker i Danmark.

Sagen har samfundsmæssig interesse, da alle volds ofre, om det er mænd eller kvinder, skal behandles korrekt og med respekt samt støtte. Skal det ske, er det af afgørende betydning, at statsligt finansierede og såkaldte uafhængige medier foretager ordentlige journalistiske tjek af de historier, de bringer.

Foreningen Far er som bekendt for DR en af de ældste og mest erfarne interesseorganisationer for børn og fædre samt ligeværdige forældre og blev grundlagt i 1977. Foreningen Far har landsdækkende rådgivning og møder de mandlige volds ofre, som i 95 % af tilfældene ikke søger på krisecentre og ikke registreres som volds ofre, da de herved risikerer at miste kontakt til deres børn og skade deres børn mere. Det er en alvorlig samfundsmæssig problemstilling.

Foreningen Far har senest som interesseorganisation medvirket til den nordiske rapport ”*Shared Parenting*” med 3.500 fædre, hvor ca. 50 % fortæller, at de har været udsat for vold og en stor del af ukorrekte påstande, som aldrig er undersøgt. I rapporten er der en oversigt over konsekvenserne af vold og diskrimination i forhold til samfundet, folkesundheden, børns sundhed, tilliden til myndigheder såvel som selvmordstanker hos fædre og børn.

Rapporten har senest været præsenteret af blandt andet Foreningen Far på den 6. internationale konference om ”*Shared Parenting*” overfor dommere, advokater, psykologer, forskere og andre eksperter hos ICSP-organisationen, som har rådgivende status hos Europarådet. Det kan ikke understreges nok, at der er en klar samfundsmæssig interesse i, at DR bedriver ordentligt journalistisk arbejde i forhold til faktiske volds ofre og diskrimination, uanset om det handler om kvinder, mænd, drenge eller piger i samfundet.

Foreningen Far har oplyst, at foreningen også har retlig interesse i forhold til en menneskerettighedssag, som er indleveret hos Civilstyrelsen den 9. februar 2023 med sagsnr. 23-210-14092. En sag, som omhandler 47 konkrete områder, hvor der sker forskelsbehandling mellem mænd og kvinder i Danmark, herunder på området for mandlige og kvindelige volds ofre.

Korrekt information

Foreningen Far har indledningsvis oplyst, at artiklen ”*Millioner på vej til voldsramte kvinder*” blev bragt i forbindelse med igangværende politiske forhandlinger og statslige tildelinger af midler.

Foreningen Far gjorde DR opmærksom på, at de tal, som DR havde opgivet i artiklen, var forældede, og at puljen omfattede både mænd og kvinder. DR rettede teksten i artiklen, så det nu er både mænd og kvinder, der omtales.

DR opgiver dog i artiklen fortsat kun tal for voldsramte kvinder og ikke for mænd og har anvendt forældede og ensidige tal fra 2017. URL'en "<https://www.dr.dk/nyheder/seneste/millioener-paa-vej-til-voldsramte-kvinder>", der leder til den pågældende side, hvor artiklen er offentliggjort, omtaler fortsat ikke mænd, men alene kvinder.

Foreningen Far har henvist til, at det fremgår af artiklen, at:

"Ifølge Digitaliserings- og Ligestillingsministeriet er omkring 38.000 kvinder årligt udsat for fysisk vold."

Dette burde retvisende være:

"Det skønnes, at ca. 24.000 kvinder og 20.000 mænd i 2021 blev udsat for fysisk partnervold i henhold til Statens Institut for Folkesundhed på opdrag fra Ligestillingsministeriet."

Foreningen Far har henvist til rapporten "*Vold og overgreb i Danmark 2021: Analyser baseret på Sundheds- og sygelighedsundersøgelserne 2005, 2010, 2017 og 2021*" fra Statens Institut for Folkesundhed, SDU.

Foreningen Far har oplyst, at mænd og fædre, der er udsat for offentlig diskrimination og/eller har mistet kontakt for eksempel via forældrefremmedgørelse, ofte ikke indgår i voldstallene, ligesom psykisk og økonomisk vold ikke er medtaget, som rammer flest fædre. Herved kan tallet for mænd og fædre eksplodere, uden at det nævnes på fornuftig og saglig vis af DR. Flere undersøgelser i flere lande dokumenterer i dag, at flere mænd end kvinder kan være udsat for vold, selv om der er forskel på volden, og alle volds ofre naturligvis skal beskyttes.

Det er Foreningen Fars opfattelse, at sagen er grov og udtryk for et generelt problem hos DR, da det ikke er første gang, at foreningen oplever "plantede" historier forud for lovændringer og statslige tildelinger. Et forhold, der bør undersøges ledelsesmæssigt internt i forhold til journalistisk saglighed, medvirken til ensidig politisk lovgivning og statslige tildelinger samt udstilling af uskyldige mennesker baseret på køn. Foreningen Far ønsker at beskytte alle rigtige volds ofre, om det er mænd eller kvinder.

Foreningen Far har i den forbindelse henvist til DRs artikel "*Hjælp til voldsramte kvinder hænger i en tynd tråd, hvis regeringen ikke ombestemmer sig*" bragt den 12. september 2022 på dr.dk. Artiklen viser sammen med den påklagede artikel, hvordan DR ikke foretager et sagligt journalistisk tjek, men medvirker til politiske bevillinger og lovgivning. DR har fremstillet et misvisende billede og kan herved potentielt og alvorligt medvirke til, at faktiske volds ofre i Danmark, om det er kvinder eller mænd, ikke beskyttes og støttes korrekt. DR har ikke i forbindelse med historien vurderet eller undersøgt, hvor mange volds sager, som er korrekte og ikke korrekte, eller undersøgt de mønstre, som findes, hvor voldsudøvere beskyttes som volds ofre på et forkert grundlag. DR har derimod udstillet mænd som voldsudøvere og kvinder som volds ofre, selv om dette meget langt fra er tilfældet i Danmark.

2.2 DRs synspunkter

Retlig interesse

Det er DRs klare opfattelse, at Foreningen Far ikke er klageberettiget i forhold til artiklen.

Om grundlaget for vurderingen har DR henvist til Pressenævnets Årsberetning 2021, side 27ff. [DRs fremhævninger]:

”Efter medieansvarslovens § 43, stk. 2, kan Pressenævnets formand afvise [...] klager fra personer, virksomheder mv., der er uden retlig interesse i det påklagede forhold.

Det er således som udgangspunkt en betingelse for at få behandlet en klage af Pressenævnet, at klageren har retlig interesse i det forhold, der klages over.

Det indebærer, at man som person, virksomhed, organisation eller lignende skal være omtalt, afbildet eller på anden måde identificeret i mediet. Klageren skal være direkte eller indirekte omtalt i artiklen eller en tv- eller radioudsendelse eller være afbildet på et fotografi, som er bragt i et medie. Det er ikke tilstrækkeligt blot at have generel faglig eller politisk interesse i det emne, der er behandlet af mediet.

Formandens mulighed for at afvise klager fra personer, virksomheder mv., der er uden retlig interesse i det påklagede, er fakultativ, og det er nævnets opfattelse, at en sag kan tages op, hvis den har væsentlig samfundsmæssig interesse, uanset klageren ikke selv er nævnt i forhold til de påklagede forhold (udvidet retlig interesse).

Pressenævnet afgør, om klager har retlig interesse efter en konkret vurdering i den enkelte sag ud fra de foreliggende oplysninger: [henvielse til en række kendelser fra 2021]”

Det følger af ovenstående, at i tilfælde, hvor en forening ikke selv er direkte eller indirekte omtalt i en artikel (”almindelig” retlig interesse), kræves det, at sagen har væsentlig samfundsmæssig interesse (udvidet retlig interesse).

Foreningen Far er ikke omtalt eller afbildet i den påklagede artikel. Det er også DRs opfattelse, at betingelserne for udvidet retlig interesse heller ikke er opfyldt. Det fremgår klart af uddraget af årsberetningen, at det ikke er tilstrækkeligt at have generel faglig eller politisk interesse i det emne, der bliver behandlet.

I klagen anfører Foreningen Far, at foreningen har retlig interesse, fordi de er en interesseorganisation ”med landsdækkende rådgivning af voldsramte fædre samt i forhold til statslig tildeling af midler og korrekt lovgivning for mennesker i Danmark”.

DR forstår det sidste led sådan, at det er i relation til voldsramte mænd og ikke en interesse for korrekt lovgivning og anvendelse af statslige midler generelt.

Foreningen Far har ifølge foreningens vedtægter følgende formål:

”§ 2 Formål

Foreningens formål er at virke for, at børn i alle familieformer i videst muligt omfang kan have en tæt kontakt til sine forældre, og at begge forældre kan bevare indflydelse på deres børns opvækst. Endvidere at sikre børns og forældres rettigheder i samfundet ved at forældrene er ligestillet gennem lovgivning, doms- og administration praksis, samt så vidt som muligt at støtte relevant forskning indenfor børne- og familieområdet.”

Det aktuelle emne indgår ikke som en direkte del af Foreningen Fars formål. Derfor kan Foreningen Far som forening naturligvis godt arbejde for at sikre bedre rettigheder og rådgive om partnervold mod mænd, men det betyder ikke, at foreningen har retlig interesse i enhver omtale af emnet partnervold.

DR har henvist til det ovenfor anførte fra uddraget af årsberetningen om, at det ikke er tilstrækkeligt at have generel faglig eller politisk interesse i det emne, der bliver behandlet.

DR har også henvist til Pressenævnets kendelse af 8. februar 2021 i sag nr. 2020-80-0597, hvor en forening, som havde til formål at fremme evidensbaseret viden om drengesmskæring, ikke havde retlig interesse i forhold til en udsendelse, som omhandlede omskæring. DR har videre henvist til Pressenævnets kendelse af 16. maj 2022 i sag nr. 2022-80-0859, hvor en klage fra Foreningen Far, der ikke selv var omtalt eller afbildet i den pågældende artikel, blev afvist på grund af manglende væsentlig samfundsmæssig interesse henset til omtalens indhold og karakter. Sagen er efter DRs opfattelse helt sammenlignelig med nærværende sag.

Hvis Foreningen Fars argument lægges til grund, vil det i praksis indebære, at samtlige borgere, organisationer, foreninger mv. som i praksis arbejder for at sikre rettigheder for (tidligere) partnere i konflikt, herunder forældre, ville have retlig interesse ikke kun i forhold til DRs korte artikel, men i enhver omtale af emnet partnervold bragt af ethvert medie.

DR har bemærket, at Foreningen Fars brede fortolkning af retlig interesse vil vanskeliggøre ikke blot DRs, men alle mediers overholdelse af de presseetiske regler, herunder kravet om forelæggelse. Desuden vil den af Foreningen Far anvendte fortolkning øge klageadgangen for personer, virksomheder, foreninger og organisationer mv. markant.

Det er derfor DRs klare opfattelse, at Foreningen Far ikke har udvidet retlig interesse. I vurderingen må der efter DRs opfattelse også lægges vægt på, at der er tale om et kort nyhedsgram med gengivelse af indholdet fra en pressemeddelelse fra et ministerium om et politisk initiativ.

DR har i den forbindelse bemærket, at der for foreninger som Foreningen Far, der ikke er genstand for kritik eller omtale i DRs publikationer, allerede eksisterer en klageadgang via Lytternes og Seernes Redaktør, ligesom Pressenævnet af egen drift har mulighed for at behandle sager, som Pressenævnet vurderer har væsentlig eller principiel betydning.

Foreningen Far har i relation til spørgsmålet om retlig interesse helt overordnet henvist til en sag om påstået brud på menneskerettigheder, som ifølge foreningen skulle være indleveret ved Civilstyrelsen. DR har i den forbindelse bemærket, at sagen – som DR forstår det – ikke vedrører den påklagede artikel, og at spørgsmålet om retlig interesse afgøres i den konkrete sag, af den relevante myndighed og efter det relevante regelsæt.

Klagen bør derfor afvises, fordi Foreningen Far ikke har retlig interesse.

Korrekt information

DR har indledningsvis oplyst, at artiklen er et kortfattet nyhedstelegram, som blev publiceret den 31. januar 2023. Et nyhedstelegram er kendetegnet ved at være kort og indeholder en opsamling af en historie på ganske få linjer. Baggrunden for nyhedstelegrammet var en pressemeddelelse udsendt af Digitaliserings- og Ligestillingsministeriet den 30. januar 2023, hvor det fremgik, at ministeriet ”ville øremærke et millionbeløb til voldsramte kvinder”. I pressemeddelelsen om den politiske udmelding refererede ministeriet til antallet af voldsramte kvinder som 38.000 årligt, men uden at gå yderligere i dybden med tallene.

DR udkom på den baggrund med et kort nyhedstelegram (artiklen) vinklet på nyheden om støttemillionerne med en tydelig afsender på oplysningen om omfanget af voldsramte kvinder, idet det fremgik, at der ifølge Digitaliserings- og Ligestillingsministeriet er omkring 38.000 kvinder, som årligt udsættes for fysisk vold. Senere samme dag efter DRs publicering af artiklen henvendte ministeriets presseafdeling sig til DR, fordi fagfolk i ministeriet havde gjort presseafdelingen opmærksom på, at pengene også skulle dække voldsramte mænd. DR rettede artiklen kl. 12:39 med en tilføjelse af, at pengene også vil gå til voldsramte mænd, ligesom overskriften blev ændret til ”*Millioner på vej til voldsramte kvinder og mænd*”. DR rettede således fejlen, så snart ministeriet gjorde opmærksom på, at der havde været en fejl i pressemeddelelsen. Dette skete inden Foreningen Fars henvendelse.

Dagen efter den 1. februar 2023 modtog DR en klage fra Foreningen Far, som klagede over, dels at voldsramte mænd ikke havde været omtalt i første omgang, dels at der var tale om forældede tal.

DR henviste i svaret på klagen til, at oplysningen om antallet af voldsramte kvinder kom fra ministeriets egen pressemeddelelse om øremærkning af midlerne, og at de var anført som tydelig kilde i DRs korte nyhedstelegram. Vinklen i nyhedstelegrammet var en gengivelse af den politiske beslutning, og derfor holdt DR fast i at anvende de tal, som ministeriet havde oplyst i deres politiske udmelding om beslutningen.

For så vidt angår de anvendte tal, fremgår det tydeligt af artiklen, at det er ministeriet, der har lagt vægt på tallene i deres beslutning om det politiske initiativ. Der er således klar afsender på oplysningerne, som derudover kommer fra en officiel og pålidelig kilde.

Uanset om Foreningen Far måtte have ret i, at der findes oplysninger om antal voldsramte personer for også senere år, må DR i sin gengivelse af ministeriets politiske beslutning kunne lægge vægt på ministeriets egen udmelding. Det er de tal, som ministeriet har henvist til som kontekst for beslutningen om øremærkning af midlerne.

Artiklens formål og form er ikke at forholde sig kritisk til grundlaget for den politiske beslutning om øremærkningen af midlerne, men fremstår tydeligt som en kort nyhedsopdatering om udmeldingen om et politisk tiltag af betydning for danske mænd og kvinder.

Det er derfor DRs opfattelse, at DR ikke i sammenhængen er selvstændigt forpligtet til at efterprøve de faktuelle oplysninger, som ministeriet har angivet som kontekst for tiltaget, og som fremgår af den officielle pressemeddelelse udsendt af Digitaliserings- og Ligestillingsministeriet.

Det er DRs klare opfattelse, at en URL-adresse ikke er omfattet af Pressenævnets kompetence.

En URL (Uniform Resource Locator) angiver adressen på en specifik hjemmeside. URL'en fremgår af adresselinjen i den browser, som brugeren anvender til at indlæse siden med. URL'en fremgår altså ikke af selve siden. En URL er ikke det samme som et såkaldt "hyperlink", hvor brugeren kan klikke på et link på en side og dermed blive ført videre til en anden side. Hvis en bruger kender URL'en på forhånd, kan brugeren indtaste denne i browseren og blive ført direkte til den pågældende side.

Når en artikel publiceres på dr.dk, autogenereres URL'en ud fra en række faste kriterier. På dr.dk består URL'en for en konkret artikel/side altid af "https://www.dr.dk/" efterfulgt af det område, artiklen er publiceret under (i dette tilfælde "Nyheder" - "Seneste Nyt"), efterfulgt af artiklens overskrift. Ændres overskriften efterfølgende, ændres URL'en ikke automatisk, da URL'en som beskrevet alene angiver placeringen af den konkrete side. Man kan dog aktivt vælge at ændre den sidste del af URL'en, der ikke er fast.

Det fremgår af de vejledende regler for god presseskik, at overskrifter og mellemrubrikker i form og indhold skal have dækning i den pågældende artikel, jf. punkt A.6. Dette kan efter DRs opfattelse ikke udstrækkes til også at gælde for URL'en, særligt når denne ikke fremgår selvstændigt af mediet/siden, jf. det ovenfor anførte samt medieansvarslovens § 34 om, at det er mediernes indhold og handlemåde, der skal være i overensstemmelse med god presseskik. En URL er således alene en teknisk nødvendig del af browseren, men ikke en del af mediet.

I modsat fald vil samtlige internetmedier blive begrænset ved deres valg af, efter hvilke kriterier URL-adresserne på deres sider genereres. DR bemærker i sidstnævnte forbindelse, at det ikke er alle medier, der vælger at lade overskriften indgå i URL'en for den side, hvor deres redaktionelle indhold er publiceret. Der findes således internetmedier, hvor den sidste del af URL'en består af en tilfældig kombination af bogstaver og tal.

Hvis Pressenævnet trods det ovenfor anførte alligevel måtte finde, at en URL-adresse er omfattet af nævnets kompetence, er det DRs opfattelse, at der ved vurderingen af, om en URL-adresse er i overensstemmelse med god presseskik, må gælde overordentlig vide rammer for formulering heraf, henset til det ovenfor anførte om, hvordan en URL-adresse genereres.

Foreningen Far har i sin udtalelse til Pressenævnet medsendt en yderligere artikel publiceret på dr.dk den 12. september 2022. DR har bemærket, at klagefristen i medieansvarslovens § 34, stk. 3, er sprunget for den medsendte artikel, og at den medsendte artikel i øvrigt er irrelevant for bedømmelsen af den påklagede artikel.

På baggrund af overstående er det således DRs samlede opfattelse, at artiklen er i overensstemmelse med god presseskik.

3 Pressenævnets begrundelse og afgørelse:

I sagens behandling har følgende nævnsmedlemmer deltaget:

Jesper Rothe, Mads Sandemann, Maria Becher Trier og Marlene Borst Hansen.

Retlig interesse

Det følger af medieansvarslovens § 43, stk. 2, nr. 2, at formanden kan afvise klager fra personer, virksomheder mv., der er uden retlig interesse i det påklagede forhold.

Retlig interesse indebærer, at man som person, virksomhed, organisation eller lignende skal være omtalt, afbildet eller på anden måde identificeret i mediet. Det er ikke tilstrækkeligt blot at have interesse i det emne, der er behandlet.

Af forarbejderne til lovens § 43, stk. 2, fremgår, at såfremt en klage er indgivet af en person eller virksomhed mv., som ikke selv er forurettet, kan nævnet optage klagen til behandling på grund af forholdets almene interesse.

Foreningen Far eller foreningens medlemmer, der ikke selv er omtalt eller afbildet i artiklen, har ikke retlig interesse. Artiklen indeholder generel omtale af et politisk initiativ om statslig tildeling af midler til voldsramte kvinder og mænd samt antallet af voldsramte kvinder. Foreningen Far er en interesseorganisation for børn og fædre, som ifølge foreningens vedtægter har til formål at virke for, at børn i alle familieformer i videst muligt omfang kan have en tæt kontakt til sine forældre, og at begge forældre kan bevare indflydelse på deres børns opvækst. Foreningen Far har også til formål at sikre børns og forældres rettigheder i samfundet ved, at forældrene er ligestillet gennem lovgivning, doms- og administrationspraksis, samt så vidt som muligt at støtte relevant forskning indenfor børne- og familieområdet. Uanset dette findes klagen – henset til omtalens indhold og karakter – ikke at have en sådan væsentlig samfundsmæssig interesse, at der er grundlag for at behandle klagen i forhold til Foreningen Far, uanset den manglende retlige interesse.

Klagen afvises herefter, jf. medieansvarslovens § 43, stk. 2, nr. 2.

Udskriftens rigtighed bekræftes.

København, den 24. august 2023

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Latifa Mahdaoui', written in a cursive style.

Latifa Mahdaoui